

ሃፕታይት B

ንሕመማት ዝኸውን ጭብጢ ጽሑፍ

ሃፕታይት B (ወይቦ) እንታይ እዩ?

ሃፕታይት B (ወይቦ) ማለት ነድሪ ጸላም ከብዲ ማለት እዩ። ሕማም ጸላም ከብዲ ዘሰብዩ ዝተፈላለዩ ቫይረሳት ኣለዉ። ሃፕታይት B ድም ሓደ ካብዚኦም እዩ።

ምልክታት ሃፕታይት B እንታይ እዮም?

ብዙሓት ሰባት ዝኾነ ምልክታት ሓድሽ መልከፍቲ ሃፕታይት B ፈጺሞም የብሎምን፣ እንተሃልዮም ግን ድሕሪ ምልካፎም ካብ ሸዱሽተ ሰሙን ክሳብ ሸዱሽተ ወርሒ ምልክታት ክረኣዩ እዮም። ገለ መንእሰያት ሓጺር ጉንፋዕ ዝመሰል ሕማም የርእዩ፣ እዚ ድም ከም ሃፕታይት B ክፍለጥ ኣይክእልን እዩ። ዝያዳ ከበድቲ ምልክታት ከም ተምላሰ፣ ቃንዛ ከብድን፣ ብጫ ሕብሪ ዓይንን ክኸሰቱ ይኸእሉ፣ ካብ ሓኪም ድማ ሕክምና ከድልዮም እዩ። ሳሕቲ፣ ብርቱዕ ረኽሲ ኣዘዩ ከቢድ ሕማም የሰዕብ እዚ ድም ናብ ሞት ከብጽሕ ይኸእል።

ሓድሽ መልከፍቲን ሕዳርን ሕማም ሃፕታይት B

ሃፕታይት B ሓድሽ መልከፍቲ ወይ ሕዳር ሕማም ከሰዕብ ይኸእል።

ሓድሽ መልከፍቲ ሕማም፣ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ውሽጢ ሰሙናት ወይ እንተበዘሐ ኣብ ውሑዳት ኣዋርሕ፣ ኣዘዩ ቀልጢፋ ዝሓዋ እዩ።

መብዛሕትኦም መንእሰያት ካብ ሓድሽ መልከፍቲ ሃፕታይት B ምሉእ ብምሉእ ይሓውዩ፣ ከም ንቡር ኣብ ውሽጢ ሸዱሽተ ወርሒ።

ሕዳር ሃፕታይት B ልዕሊ ሸዱሽተ ወርሒ ዝጸንሕ ሃፕታይት B እዩ። ገለ ሕዳር ሃፕታይት B ዘለዎም ሰባት ጥዑያት ኮይኖም ይቕጽሉ ግን ኣሰታት ርብዒ ንነዊሕ እዋን ዝጸንሕ ሕማም ጸላም ከብዲ ከማዕብሉ እዮም። መብዛሕትኦም ተላባዒ ሰለዝኾኑ እቲ ቫይረስ ከይመሓላለፍ ጥንቃቄ ክገብሩ ኣለዎም (ኣብ ታሕቲ ተመልከት)።

ሃፕታይት B ብኸመይ ትተሓዝ?

ኣብዛ ሃገር፡ ኣብ ኤውሮጳን ኣብ ሰሜን ኣመሪካን፡ ሃፕታይት B ብቕንዲ ካብ ሰብ ናብ ሰብ ብዘይ ውሑስ ጽታዊ ርክብ ይመሓላለፍ። ብደረጃ ዓለም መብዛሕትኦም ሰባት ሃፕታይት B ምስ ዝተለኸፈ ደም ብምርኻብ ይጥቅዑ፣ ብፍላይ ድም ዕሽላት ካብ ዝተለኸፉ ኣዳታት ዝውለዱን ድሕሪ ምውላዶም ብቕጽበት ዘይክተቡን እዮም።

ጽታዊ ርክብ

ሃፕታይት B ምስ ዝተለኸፈ ሰብ ብዘይ መከላኸሊ ጽታዊ ርክብ ምግባር ክመሓላለፍ ይኸእል። ብዛዕባ ብጽታዊ ርክብ ዝመሓላለፍ ሕማም እንተተሻቂልኩም፡ ካብተን ኣብ መወዳእታ ናይዚ ወረቐት ተዘርዚርን ዘለዎ ክሊኒካት ጽታዊ ጥዕና/ ሕክምና ሰርዓተ መፍረ (GUM) ምሰጢራዊ ምኽሪ ክትረኽቡ ትኸእሉ ኢኹም።

ደም

ካብ ሓደ እቲ ቫይረስ ዘለዎ ሰብ ዝወጽእ ንእሽቶ ደም፡ ናብ ደም ካልእ ሰብ እንተኣትዩ ነቲ ረኽሲ ከመሓላልፎ ይኸእል። እዚ ድማ በዚ ዘሰዕብ መንገዲ ክኸሰት ይኸእል፤

- ምስ ክፉት ቁሰሊ፣ ዝተቆረጸ ወይ ዝተላሕጸጸ ምርኻብ
- ዝተበከለ መርፍእ ወይ ካልእ በሊሕ መሳርሒ። ዕጹፋርስ ዝወግኡን መሳርሒታት መርፍእ ዝካፈሉን ሰባት ኣብ ልዑል ሓደጋ ይርከቡ
- ዝመኸኑ መሳርሒታት እንተዘይተጠቐምካ ንቕሳት፡ ምውጋእን ኣኩፓንቸርን ሓደጋ ክኸውን ይኸእል።
- ሕክምናዊን ሕክምና ስኒን ኣብተን መሳርሒታት ብግቡእ ዘየምክና ሃገራት ምግባር
- ሕጂ ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ዝተለገሰ ኩሉ ደም ንሕማም ሄፓታይተስ B ይምርመር ኣሎ፡ ቅድሚ መርመራ ግን ካብ ዝተለኸፈ ሰብ ደም ወይ ፍርያት ደም ብምቕባል ምልካፍ ይከእል ነይሩ። ኣብተን ደም ዘይተመርመረለን ሃገራት፡ ምምሕልላፍ ደም ገና ጠንቂ መልክፍቲ ክኸውን ይኸእል እዩ።

ካብ ኣደ ናብ ዕሽል

በቲ ቫይረስ ዝተለኸፋ ኣዳታት ኣብ እዋን ሕርሲ ናብ ዕሽለን ከመሓላልፋ ይኸእል እዩን፡ እንተኹን ግን ነዘም ዕሽላት ኣብ እዋን ወሊድ ምኽታብ ንመብዛሕትኡ መልክፍቲ ይከላኸል።

ሄፓታይተስ B እንተሃልዩኒ ከመይ ጌረ ንኻልኣት ክከላኸለሎም ይኸእል?

- ናይ ካልእ ሰብ ብራሽ ናይ ሰኒ፡ መላጸ፡ መቐሰ ወይ ካልእ ውልቃዊ ንብረት ኣይትጠቐም ወይ ናትካ ክጥቀም ኣይትፍቐደሉ።
- ጸጋዊ ርክብ ትፍጽሙ እንተኹይንኩም፡ መጻምድትኹም (መጻምድትኹም) ከም ዝተኸተበ ከረጋግጹን ኮንደም ብምጥቃም ውሑስ ጸጋዊ ርክብ ክትፍጽሙን ንገሩ ።
- ንዝተቆርጸ፡ ዝተላሕጸጸን ዝተኸፍተ ቁሰልን ብጥንቃቄ ምጽራይን ብማይ ዘይሕልፍ ፕላስቲር ምሽፋን።
- ካብ መሬትን ናይ ሰራሕ ቦታታትን ደም ብዘይተሓዋዎስ ናይ ገዛ መጽረዪ (በረኪና) ጌርካ ኣጽርዮ።
- ደም ወይ ዘርኢ ወዲ ተባዕታይ ኣይትልግሱ ወይ ከም ለጋሲ ህዋሳት ኣይትምዘገቡ።

ክንክን

ብዙሓት ሓድሽ መልክፍቲ ሄፓታይተስ B ዘለዎም ሰባት ንነዊሕ እዋን ዘጸንሕ ጉድኣት ጸላም ከብዱ ስለዘየማዕብሉ ሕክምና ኣየድልዮምን እዩ። ካብቲ ልሙድ ንላዕሊ ድኻም ክሰምዖምን ዕረፍቲ ከድልዮምን ይኸእል። ድሕሪ ምርመራ ሽዱሽተ ወርሒ መርመራ ደም ክግበር ኣለዎ፡ እዚ እቲ ቫይረስ ጠፊኡ ድዩ ኣይጠፍኡን ንምፍላጥ እዩ። ክሳብ እዚ መርመራ እዚ ብዛዕባ ካልኣት ካብ መልክፍቲ ምክልኻል ዝምልከት ምኽሪ ክትክተል ይግባእ።

ሕዲር ሕማም ሄጥታይትስ B ዘለዎም ሰባት፡ ጉድኣት ጸላም ከብዲ የጋጥሞ ድዩ ኣይፍጸምን ንምፍታሽ፡ ፍሉይ ኪኢላ ሕማማት ጸላም ከብዲ ብቐጻሊ ክምርመሩ ኣለዎም። እዚ ድማ ፋይብርስካን ዝበሃል መርመራ ከጠቓልል ይኽእል። ገለ ሕዲር ሄጥታይትስ B ዘለዎም ሰባት ብጸረ-ቫይረስ መድሃኒታት ሞሕካም እውን ክጥቀሙ ይኽእሉ እዮም።

ዓመታዊ ክታብት ጉንፋዕ ምስ ክታብት ሄጥታይት A ን B ን፣ ኮቪድ-19ን ረኽሱ ኒሞኮንያን ይምከር።

ስድራቤትን ኣዕርኽትን

ናይ ሓደ ሓድሽ መልክፍቲ ወይ ሕዲር ሄጥታይትስ B ዘለዎ ሰብ ጸታዊ መጻምድቲ፡ ህጻናትን ካልኣት ኣባላት ስድራቤትን ክኸተቡ ኣለዎም። መርፍእ ዝተኻፈለ ሰብ እውን ክኸተብ ኣለዎ። ሄጥታይትስ B እንተሃልይዎም ንምፍላጥ እውን መርመራ የድልዮም። ሞኽሪ ብዛዕባ ሞክልኻል ናይዞም ናይ ቀረባ ርክባት ካብ ሓፈሻዊ ሓኪምካ (GP) ክትረኽቡ ትኽእል ኢኻ።

ካብ ንቡር ማሕበራዊ ርክብ ናይ ምልካፍ ሓደጋ ስለዘየለ በጻሕቲ፡ ኣዕሩኽን መሳርሕትን ክታብት ኣየድልዮምን እዩ። ንኣብነት፡ ነቲ ዝተለኸፈ ሰብ ኢድካ ብምጭባጥ ወይ ብምሕቋፍ፡ ወይ ካብ መንበር ሸቓቕ፡ ሕማም ሄጥታይትስ B ክተትሕዞ ኣይትኽእልን ኢኻ። ሄጥታይትስ B ዘለዎ ሰብ ዝጥቀሙሉ ሳእኒን መቐረጺ ምግብን ብንቡር መንገዲ ኣብ ውጡይ ማይ ሳሙና ወይ መሕጸቢ ሳእኒ ክሕጸብ ክኽእል ኣለዎ። ዘኾነ ደም እንተሃልዩ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተገልጸ ብቕልጡፍ ክጽረግ ኣለዎ።

ክታብት ሄጥታይትስ B

ክታብት ሄጥታይት B ካብ 2017 ጀሚሩ ኣብ ሰሩዕ መደብ ክታብት ዓባይ ብሪጣንያ ንህጻናት ተኸትቲ ኣሎ። እቲ ክታብት ብመርፍእ ብሰለስተ ዝተፈላለየ መጠን ይወሃብ። ሓደ ሓደ ግዜ ተወሳኺ መጠንከሪ የድሊ። ነቲ መሰርሕ ክታብት ምውዳእ ኣገዳሲ እዩ። ኣብ ሓደ እዋን መርመራ ደም ክግበር ይኽእል እዩ።

ሓበሬታን ሓገዝን

ዘኾነ ሰክፍታ እንተሃልዩክን ምስ ሓኪምክን ወይከኣ ምስ መሕረሲት ተዘራረባ።

ጸታዊ ጥዕና/ሕክምና ጸታዊ ሽንቲ (GUM) ምስጢራዊ ሞኽሪ ይህባ። ንሰዓታትን ዝርዝር ርክብን ናይቲ ኣብ ከባቢኻ ዝርከብ ክሊኒክ ጸታዊ ጥዕና/GUM ናብ www.sexualhealthni.info/home {4 ብጻሕ።}

ስሜን ኣየርላንድ ሄጥታይትስ Bን ርን ዝምራሕ ክሊኒካዊ መርብብ-ብዛዕባ ሄጥታይትስ Bን ርን ሓበሬታ ይህብ www.hepbandcni.net ።

RVH Liver Support Group ነቶም ኣብ ስሜን ኣየርላንድ ብሕማም ጸላም ከብዲ ዝነብሩ ደገፍ ዝህብ ኮይኑ፡ ምስ ብሪጣንያዊ ሕድሪ ጸላም ከብዲ ዝተኣሳሰር ናጻ ጉጅለ እዩ። www.rvhliversupportgroup.org

ብሪጣንያዊ ትካል ጸላም ከብዲ ብዛዕባ ኩሉ ዓይነት ሕማም ጸላም ከብዲ ሓበሬታ ይህብ።
መስመር ሓገዝ፡ 0800 652 7330 (local rate)

ክኢላታት ክሊኒካዊ ነርስ (hepatology) ስልኪ፡ 07788 883457/07712 506350

እዚ ሓበሬታ ዝሓዘ ወረቐት ብኻልእ ቋንቋታት እውን ብመልክዕ PDF ካብ፤

www.publichealth.hscni.net ይርከብ

Find us on:

ወኪል ህዝባዊ ጥዕና, 12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.

ስልኪ: ☎0300 555 0114 (local rate)